

มาทำความรู้จักกับ

เห็ดตอจิก

หรือ

เห็ดพืมาน

เห็ดตอจิก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Phellinus gilvus* (Schwein.) Patouillard

ชื่ออื่น : เห็ดพิมาน เห็ดหิ้งขอบเหลืองมัสตาร์ด

การใช้ประโยชน์: ทำยาพื้นบ้านผู้ป่วยมะเร็งต่างๆ เช่น มะเร็งปอด ตับ และไต

เห็ดพิमानในธรรมชาติจะมีหลากหลายสายพันธุ์

เห็ดพิमान มักจะเกิดกับตอไม้ตาย หรือต้นไม้ตาย หรือ ต้นไม้ที่ยังมีชีวิตที่มีเปลือกหนาแข็ง แต่ไม่เกาะกินเนื้อไม้ ยืนต้นเพราะต้นไม้ที่ยังมีชีวิตจะมีท่อน้ำเลี้ยงซึ่งจะทำให้ลายเชื้อเห็ดราได้เป็นการป้องกันตนเองของต้นไม้

และสามารถเจริญเติบโตได้กับต้นไม้ที่มีเนื้อแข็ง เช่นต้นแดง ต้นจิก ต้นเค็งเป็นต้น เพราะมีเปลือกหนา ซึ่งเปลือกไม้ด้านนอกจะตายแล้วเวลาสปอร์ปลิวไปเกาะที่เปลือกไม้ ความชื้นเหมาะสมก็จะเติบโตได้

สปอร์เห็ดพิमान เมื่อไปเจริญเติบโตกับ**ตอไม้ที่ตายแล้ว** หรือ**เปลือกไม้ด้านนอกที่ตายแล้ว** จะทำการย่อยสลายเนื้อไม้หรือเปลือกไม้เพื่อสร้างเยื่อเจริญแล้วมาสร้างชั้นเห็ดซึ่งจะอาศัยระยะเวลาอันยาวนานกว่าจะสร้างดอกให้มีขนาดใหญ่ได้ หากความชื้นไม่พอก็จะหยุดการเจริญเติบโต เห็ดพิमानได้ชื่อว่าเป็นเห็ดที่**ไม่มีวันตาย** เพราะเมื่อได้รับความชื้นก็จะทำการสร้างชั้นเห็ดออกมาใหม่ได้ทุกปี และแต่ละปีก็สามารถสร้างได้หลายครั้งตามความชื้นและแหล่งอาหาร

แหล่งที่พบ ขึ้นบนไม้ใหญ่ที่ตายแล้ว โดยเฉพาะบนตอจิกหรือเต็ง ไม้แดงในป่าโคกหรือป่าเบญจพรรณหรือป่าดิบแล้งในฤดูฝนที่ชุ่มชื้นป่าเบญจพรรณที่แห้งแล้งอย่างในประเทศไทยจะพบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็ดพืมานมักชอบขึ้นในแหล่งที่มีต้นไม้ ป่าที่มีความชื้นสูง เยื่อไม้ กากไม้ ไม่ใช่เห็ดที่ขึ้นบนดินเหมือนเห็ดเปราะ เห็ดโคน และเห็ดพื้นบ้านทั่วไป รวมทั้งคุณสมบัติของเห็ดพืมานยังขึ้นได้ดีในประเทศที่มีภูมิอากาศร้อนอย่างโซนประเทศไทย กัมพูชา และลาว

แหล่งที่พบ ขึ้นตามต้นไม้วงศ์ Leguminosae และ Dipterocarpaceae และ ตอไม้ที่ตายแล้ว

@@ ต้นไม้ในวงศ์ถั่ว Leguminosae

พันธุ์ไม้วงศ์นี้มีทั้งไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้เถาเลื้อย และพืชล้มลุก มีการแพร่กระจายพันธุ์อยู่ทั่วโลกซึ่งส่วนใหญ่เป็นพืชเศรษฐกิจ

พันธุ์ไม้ในวงศ์นี้ แบ่งออกเป็น 3 อนุวงศ์ คือ อนุวงศ์สะตอ (Mimosoideae) อนุวงศ์ราชพฤกษ์ (Caesalpinioideae) และอนุวงศ์ประดู่ (Papilionoideae)

@@ ต้นไม้วงศ์ไม้อย่าง หรือ Dipterocarpaceae

รูปร่าง/ลักษณะ

ส่วนใหญ่เกิดเป็นหึ่งเรียงตัวเหลื่อมซ้อนกันมีลักษณะรูปร่างโค้งนูนเป็นแผ่นครึ่งวงกลมสีน้ำตาลเหลืองถึงเหลืองสนิมสโตไล แล้วกลายเป็นน้ำตาลสนิมเข้มหรือน้ำตาลอมดำในชั้นใน โดยขอบด้านนอกมีสีเหลืองมัสตาร์ด มีขนละเอียดถึงเส้นใยเล็กๆ บนผิวห่มวกเห็นชัดเจนอ่อน เมื่อแก่ผิวจะเรียบ เนื้อหนา เหนียวเหมือนไม้คอร์ก สีน้ำตาลอมเหลืองจะเป็นสีดำเมื่อทำปฏิกิริยากับโพแตสเซียมไฮดรอกไซด์ ใต้ห่มวกเห็นมีรูกลม สีน้ำตาลอมเทาถึงน้ำตาลอมแดงหรือน้ำตาลเข้ม ไม่มีก้านดอก

แหล่งที่พบ

พบขึ้นบนไม้ใหญ่ที่ตายแล้ว โดยเฉพาะบนตอจิกหรือเต็งในป่าโคกหรือป่าเบญจพรรณหรือป่าดิบแล้งในฤดูฝนที่ชุ่มชื้น

คู่มือเห็ดเป็นยาเพื่อสุขภาพตามภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้าน

http://indi.dtam.moph.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=36%3A2013-04-04-03-28-15&catid=20&Itemid=139

ส่วนใหญ่เกิดเป็นหึ่งเรียงตัวเหลื่อม
ซ้อนกัน มีลักษณะรูปร่างโค้งนูนเป็น
แผ่นครึ่งวงกลมสีน้ำตาลเหลืองถึง
เหลืองสนิมสดใส แล้วกลายเป็น
น้ำตาลสนิมเข้มหรือน้ำตาลอมดำใน
ชั้นใน

ไต้หมวกดอกเห็ด มีรูกลม สีน้ำตาลอมเทาถึงน้ำตาลอมแดงหรือน้ำตาล
เข้ม ไม่มีก้านดอก

ดอกเห็ดเกิดเป็นหิ้งเรียงตัวเหลื่อมซ้อนกัน ลักษณะ
รูปร่าง โค้งนูนเป็นแผ่นครึ่งวงกลม

รูปร่าง/ลักษณะ

ขอบด้านนอกมีสีเหลืองน้ำตาล มีขนละเอียดถึงเส้นใยเล็กๆบนผิวหมวกเห็ดขณะอ่อน

รูปร่าง/ลักษณะ

เมื่อแก่ผิวจะเรียบ เนื้อหนา เหนียว
เหมือนไม้คอร์ก สีสน้ำตาลอมเหลืองจะ
เป็นสีดำเมื่อทำปฏิกิริยากับโพแตส
เซียมไฮดรอกไซด์

ด้านหน้า

ด้านหลัง

พืชมานได้ชื่อว่าเป็นเห็ดที่ไม่มีวันตาย
หรือ “เห็ดเนเวอร์ ดาย” (never die)
เพราะเมื่อได้รับความชื้นก็จะทำการ
สร้างชั้นเห็ดออกมาใหม่ได้ทุกปี และ
หนึ่งปีก็สามารถสร้างได้หลายชั้นตาม
ความชื้นและแหล่งอาหาร

ภาพเห็ดพิษمانที่เก็บได้

จากป่าที่ บ้านปะอ่าว

และป่าบ้านหนองไหล

จ.อุบลราชธานี

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

เห็นพื้มาจากฝั่กั้มพูชา

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านหน้า

ด้านหลัง

เห็ดพืมานจากลาว (ช่องเม็ก)

เห็ดพิมาน ขึ้นชื่อในเรื่อง
สรรพคุณในการต้านมะเร็งได้หลาย
ชนิด เนื่องจากมีสารต้านมะเร็ง อย่าง
โพลีแซคคาร์ไรด์ เนเชอรัลสเตอรอยด์
ซึ่งมีส่วนช่วยยับยั้งมะเร็งปอด มะเร็ง
ต่อมลูกหมาก และมะเร็งตับได้

แหล่งค้นคว้าข้อมูล

<http://www.thaibiodiversity.org/Life/LifeDetail.aspx?LifeID=48404>

https://www.technologychaoban.com/featured/article_12969

ลุงหนวดเห็ดปลวก กลุ่มเพาะเลี้ยงเห็ดปลวก

[คู่มือเห็ดเป็นยาเพื่อสุขภาพตามภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้าน](#)

[http://indi.dtam.moph.go.th/index.php?option=com_content&view=article
&id=36%3A2013-04-04-03-28-15&catid=20&Itemid=139](http://indi.dtam.moph.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=36%3A2013-04-04-03-28-15&catid=20&Itemid=139)

[https://sites.google.com/site/hedchoothai/-hed/-hed-pen-ya-medicinal-
mushrooms/-krathin-phiman](https://sites.google.com/site/hedchoothai/-hed/-hed-pen-ya-medicinal-mushrooms/-krathin-phiman)

เห็ดพิษมาน

สรรพคุณในการต้านมะเร็ง

เนื่องจากมีสารต้านมะเร็ง

โพลีแซคคาไรด์ เนเชอรัลสเตอรอยด์

ขอบคุณค่ะ
ไว้ติดตามชมชุดต่อไป

